

۱- هدف: هدف از تدوین این دستورالعمل با هدف پیشگیری از مصرف بیش از حد مجاز، بروز خطاهای دارویی و استفاده نادرست از داروهایی که توسط مدیریت دارویی به عنوان داروهای هشدار بالا (High Alert Medications) معرفی و ابلاغ می‌شوند، تدوین گردیده است.	
۲- دامنه کاربرد: کلیه کارکنان بیمارستان از جمله پزشکان، داروسازان، پرستاران و کمک‌بهبیاران در تمامی بخش‌های بیمارستانی که در فرآیند تجویز، آماده‌سازی، توزیع و مصرف داروهای بیماران نقش دارند.	
۳- تعاریف: -	
۴- سیاست اجرایی بیمارستان: سیاست بیمارستان‌های گروه درمانی نیکان با استناد به اسناد بالادستی و استانداردهای اعتباربخشی، به‌منظور حفظ و ارتقای ایمنی بیمار و اجرای مداخلات پیشگیرانه تدوین شده است. این سیاست با هدف رعایت استانداردهای مربوط به داروهای پرخطر (High-Alert Medications) و تضمین استفاده ایمن از آن‌ها، از طریق برنامه‌ریزی منسجم و تقویت کار تیمی مؤثر اجرا می‌شود.	
۵- مسئول پاسخگو: مدیر درمان، مدیر پرستار، مسئول فنی داروخانه بستری	
۶- مسئولیت ها و اختیارات:	
۱-۶	مسئول فنی داروخانه بستری: مسئولیت نظارت بر برچسب‌گذاری صحیح، انبارش ایمن و تفکیک داروهای پرخطر در داروخانه و بخش‌های درمانی را بر عهده دارد. همچنین بر مدیریت فرآیندهای دارویی در اتاق تریتمنت بخش‌ها نظارت نموده و از رعایت استانداردهای دارویی، ایمنی بیمار و کیفیت فرآیندهای درمانی اطمینان حاصل می‌نماید.
۲-۶	داروساز: مسئول نظارت بر فرآیند تجویز دارو در بخش‌های بستری، به‌ویژه داروهای پرخطر است. وی بر مستندسازی صحیح در پرونده بیمار و کاردکس دارویی نظارت داشته، موارد عدم انطباق را شناسایی نموده و اقدامات اصلاحی لازم را انجام داده و در سامانه مربوطه ثبت می‌نماید.
۳-۶	سوپروایزر ایمنی: مسئول پایش رعایت اصول ایمنی دارویی، شناسایی خطرات و موارد عدم انطباق مرتبط با داروهای پرخطر و پیگیری اقدامات اصلاحی در راستای ارتقای ایمنی بیمار می‌باشد. همچنین گزارش‌های مرتبط با خطاها و وقایع نزدیک به خطا را بررسی و تحلیل می‌نماید.
۴-۶	سوپروایزر آموزش: مسئول آگاه‌سازی و آموزش پرستاران در خصوص اصول صحیح شناسایی و مصرف داروهای هشدار بالا می‌باشد. همچنین پایش اجرای دستورالعمل، شناسایی موارد عدم انطباق، پیگیری اقدامات اصلاحی و ارائه گزارش به مدیر پرستاری را بر عهده دارد.
۵-۶	کلیه سوپروایزران: اجرای صحیح این دستورالعمل توسط سوپروایزرهای بالینی، ایمنی بیمار، کنترل عفونت و آموزش به‌صورت مستمر پایش و ارزیابی می‌گردد و موارد عدم انطباق جهت انجام اقدامات اصلاحی به سرپرستار بخش و مدیر پرستاری گزارش می‌شود.
۶-۶	پرستار: مسئول شناسایی داروهای پرخطر، رعایت اصول ایمن دارودهی، کنترل دقیق دارو پیش از مصرف و انجام چک مستقل دوگانه در زمان آماده‌سازی و تزریق داروهای هشدار بالا می‌باشد.
۷- شیوه انجام کار:	مسئول اجرا
۱-۷ فهرست داروهای پرخطر با هشدار بالا (۱۲ گانه) و فهرست الکترولیت‌های با غلظت بالا باید در اتاق تریتمنت هر بخش در محل مناسب نصب شود.	سرپرستار مسئول فنی داروخانه بستری
۲-۷ کمد یا باکس اختصاصی نگهداری داروهای پرخطر با هشدار بالا (۱۲ گانه) باید در اتاق تریتمنت هر بخش مشخص شده و در محل مناسب نگهداری شود.	سرپرستار
۳-۷ چک‌لیست داروهای پرخطر با هشدار بالا (۱۲ گانه) باید در اتاق تریتمنت در دسترس باشد و موجودی آن در هر شیفت کاری بررسی و ثبت شود.	سرپرستار پرستار
۴-۷ داروهای پرخطر با هشدار بالا (۱۲ گانه) باید حداقل در ابتدای هر ماه از نظر تاریخ انقضا بررسی شوند و در صورت مشاهده داروی نزدیک به انقضا یا منقضی، اقدامات لازم مطابق ضوابط انجام گردد.	سرپرستار پرستار
۵-۷ نام دارو، دوز و شکل دارویی باید بر روی باکس داروهای پرخطر با پس‌زمینه قرمز درج شود تا امکان شناسایی سریع آن فراهم گردد.	سرپرستار مسئول فنی داروخانه بستری
۶-۷ برچسب قرمز باید در قسمت پایین داروهای پرخطر به‌گونه‌ای الصاق شود که مشخصات دارو و تاریخ انقضای آن پوشانده نشود.	سرپرستار مسئول فنی داروخانه بستری
۷-۷ محل مشخص، ایمن و دارای نور کافی در اتاق تریتمنت باید برای آماده‌سازی داروهای پرخطر در نظر گرفته شود.	سرپرستار

پرستار	۸-۷- بر روی تمامی پمپ‌های مورد استفاده برای تزریق داروهای پرخطر باید برچسب قرمز مخصوص داروهای هشدار بالا نصب گردد.
پرستار سوپروایزر آموزشی داروساز بخش	۹-۷- پرستار موظف است از نحوه صحیح رقیق‌سازی، آماده‌سازی و مصرف داروهای پرخطر آگاهی کامل داشته باشد.
پزشک پرستار داروساز	۱۰-۷- دستور داروهای پرخطر باید توسط پزشک در پرونده بیمار به‌صورت واضح و خوانا ثبت شود و از تجویز شفاهی یا تلفنی این داروها حتی‌المقدور اجتناب گردد و تنها در موارد ضروری قابل قبول باشد.
پزشک داروساز	۱۱-۷- نسخه‌نویسی داروهای پرخطر ترجیحاً باید توسط پزشک متخصص یا سطوح بالاتر انجام شود.
پزشک داروساز	۱۲-۷- در نسخه‌نویسی و نسخه‌برداری داروهای دارای اسامی مشابه باید از روش نگارش TALL MAN LETTERING (استفاده از حروف بزرگ در بخش متمایز نام دارو) استفاده شود؛ به‌عنوان مثال: DoBUTamine در مقابل DOPamine.
پزشک/پرستار/داروساز	۱۳-۷- در زمان آماده‌سازی و تزریق داروهای پرخطر باید چک مستقل دوگانه توسط دو نفر از کادر حرفه‌ای درمان به‌صورت مستقل از یکدیگر انجام شود.
پزشک/پرستار/داروساز	۱۴-۷- دستور پزشک قبل از اجرا باید توسط دو پرستار بررسی شده و مهر و امضای هر دو پرستار در برگه دستورات ثبت گردد.
پرستار	۱۵-۷- در گزارش پرستاری باید به تزریق داروی پرخطر و انجام چک مستقل دوگانه توسط دو پرستار اشاره شده و نام پرستاران نیز ثبت گردد.
پرستار	۱۶-۷- علائم حیاتی بیمار در حین دریافت داروهای پرخطر باید به‌صورت مستمر پایش شده و در پرونده بیمار ثبت گردد.
پرستار	۱۷-۷- در هنگام تجویز انسولین باید کلمه «واحد» به‌صورت کامل، خوانا و واضح در انتهای مقدار داروی تجویزی نوشته شود.
پرستار	۱۸-۷- انسولین باید در یخچال بخش و در محل اختصاصی داروهای پرخطر با برچسب مشخص نگهداری شود.
پرستار	۱۹-۷- در هنگام تجویز انسولین باید کلمه «واحد» به‌صورت کامل، خوانا و واضح در انتهای مقدار داروی تجویزی نوشته شود.
پرستار	۲۰-۷- داروهای مخدر و تسکین‌دهنده‌های قوی درد باید در داروخانه و بخش‌های بستری در کمد قفل‌دار و به‌صورت جداگانه نگهداری شوند.
پرستار	۲۱-۷- فهرست داروهای مخدر باید در هر شیفت بررسی شده و سوابق آن در دفتر مخصوص داروهای مخدر ثبت گردد.
پرستار	۲۲-۷- داروی مخدر آماده یا کشیده‌شده نباید در بخش بدون مصرف باقی بماند و باید بلافاصله طبق دستور پزشک مصرف یا مطابق ضوابط امحاء گردد.
مسئول فنی داروخانه بستری	۲۳-۷- داروهای مخدر در زمان تعویض شیفت باید به‌صورت رسمی تحویل و تحول شده و سوابق آن در دفتر مربوطه ثبت گردد.
سوپروایزر ایمنی	۲۴-۷- وقایع ناخواسته ناشی از مصرف غیرایمن داروهای با هشدار بالا به‌طور مستمر گزارش شده و تحلیل علل ریشه‌ای آن‌ها انجام شود.

۸- پایش و نظارت:

- ۸-۱- پایش: پایش مستمر نتایج حاصله برعهده مسئول فنی داروخانه بستری می‌باشد و مسئول بهبود کیفیت بر روند پایش نیز نظارت می‌نماید.
 ۸-۲- نظارت: مسئول فنی داروخانه بستری از نحوه ثبت و گزارش موارد عدم انطباق‌ها بر اجرای صحیح دستورالعمل نظارت دارد.

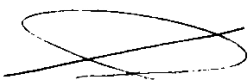
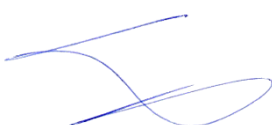
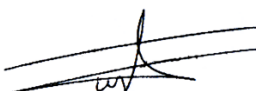
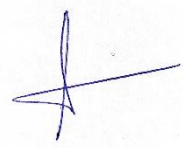
۹- مرجع تایید، تصویب، ابلاغ، نگهداری، توزیع و بازنگری:

- ۹-۱- تایید: مدیر درمان، مرجع تایید این دستورالعمل خواهد بود.
 ۹-۲- تصویب و ابلاغ: رئیس بیمارستان مرجع تصویب و ابلاغ این دستورالعمل خواهد بود.
 ۹-۳- نگهداری و توزیع: نسخه اصل این دستورالعمل در دفتر بهبود کیفیت نگهداری خواهد شد. توزیع نسخ این دستورالعمل توسط دفتر بهبود کیفیت صورت خواهد گرفت.
 ۹-۴- بازنگری: این دستورالعمل توسط بهبود کیفیت به صورت سالانه مورد بازنگری قرار خواهد گرفت. رئیس بیمارستان، مدیر درمان، کمیته پایش و سنجش کیفیت می‌توانند پیشنهاد بازنگری در این دستورالعمل را خارج از بازه زمانی عادی بازنگری مطرح نمایند.

۱۰- منابع و مراجع:

- ۱۰-۱- راهنمای "داروهای با هشدار بالا" فرناز مستوفیان، کارشناس مسئول برنامه ایمنی بیمار دی ۱۳۹۴
- ۱۰-۲- کتاب راهنمای جامع استانداردهای اعتباربخشی ملی بیمارستان های ایران سال ۱۴۰۱

تهیه کنندگان			
دکتر باجلانی مسئول فنی درواخانه بستری	فاطمه رئیسی سوپروایزر اعتباربخشی	مهتاب زمانی مدیری پرستاری	دکتر علی باقرنیا مدیر درمان
تصویب و ابلاغ کننده		تأیید کننده	تأیید اولیه
دکتر رضا تقدیر ریاست بیمارستان		دکتر علی باقر نیا مدیر درمان	فاطمه یوسفی مسئول بهبود کیفیت
توزیع نسخ			
		دفتر اعتباربخشی و بهبود کیفیت بیمارستان نیکان	